

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека**

**Розвиток наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету:
теоретичні аспекти та практичний досвід**

*(Збірник матеріалів
X-ї науково-практичної конференції
30 серпня 2016 р.)*

Рівне 2016

УДК 0.27.7(477.81)
Р 64
ББК 78.347.571(4Укр)

Розвиток наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету: теоретичні аспекти та практичний досвід : зб. матеріалів Х-ї наук.-практ. конф., 30 серпня 2016р. / уклад. : С.Н. Грипич, Г.П. Семенюк. – Рівне : РДГУ, 2016. - 57 с.

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич - доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич - доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

До збірника увійшли матеріали Х-ї науково-практичної конференції «Розвиток наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету: теоретичні аспекти та практичний досвід», в яких розглядаються різноманітні питання діяльності наукової бібліотеки, спрямовані на допомогу інформаційному забезпеченню освітнього, наукового, виховного та управлінського процесів РДГУ.

Ухвалено методичною радою
наукової бібліотеки РДГУ
Протокол №8
Від 15.09.2016р.

©Наукова бібліотека РДГУ
м.Рівне, вул. Платова, 31
33028
[http:// library.rshu.edu.ua/](http://library.rshu.edu.ua/)
library.rshu@gmail.com

УДК 027.7:[021.4:004]

Н.В. МАРЧУК

головний бібліограф
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ РДГУ ЯК БІБЛІОГРАФІЧНИЙ РЕСУРС НА ДОПОМОГУ НАВЧАЛЬНОМУ ТА НАУКОВОМУ ПРОЦЕСАМ

Резюме. У статті розглядається досвід створення віртуальних виставок науковою бібліотекою Рівненського державного гуманітарного університету на власному сайті в мережі Інтернет (<http://library.rshu.edu.ua/>).

Ключові слова: бібліотечно-інформаційна діяльність, дистантне обслуговування, дистантний користувач, віртуальна виставка, інформаційні ресурси.

Сьогодні бібліотеки мають можливість виходу у відкритий інформаційний простір. Зі створенням власного сайту наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету отримала нову категорію користувачів – віртуальних. З кожним роком для їх обслуговування з'являються нові послуги: пошук в електронному каталозі, віртуальне довідково-бібліографічне обслуговування, віртуальні виставки тощо.

В цьому контексті важливе місце у структурі бібліотечно-інформаційної діяльності займає виставкова робота, що є засобом розкриття інформаційних ресурсів бібліотеки (які, в свою чергу, забезпечують навчальний та науковий процес в університеті). Це своєрідна візитна картка, що відображає стиль бібліотеки і творчі можливості персоналу.

У практиці бібліотек віртуальні виставки вперше почали використовувати наукові бібліотеки та бібліотеки вищих навчальних закладів (ВНЗ).

У сучасних умовах віртуальна бібліотечна виставка стає ефективним інструментом не тільки надання доступу до інформаційних ресурсів з різної тематики, а й ефективним засобом інформування дистантних користувачів, які займаються науковими дослідженнями або навчаються.

Як зазначають бібліотекознавці, віртуальна бібліотечна виставка є новим, багатофункціональним інформаційним ресурсом, що надає широкому колу користувачів можливість підвищити ефективність пошуку інформації, розширити коло необхідних матеріалів (тексти, графіка, аудіо, відео та ін.), отримати комплексне уявлення з проблеми, якій присвячена виставка, а також сприяти розвитку особистості й підвищенню культурного рівня [1].

Віртуальна виставка – це публічна демонстрація в мережі Інтернет за допомогою WEB-технологій віртуальних образів, спеціально відібраних і систематизованих творів друку та інших носіїв інформації, а також загальнодоступних електронних ресурсів, які рекомендовані віддаленим користувачам бібліотеки для огляду, ознайомлення та використання [1].

Концепція віртуальних виставок наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету знаходиться у процесі становлення та вдосконалення.

На сайті наукової бібліотеки РДГУ тематичні віртуальні виставки розміщуються з 2011 року. Деякий час їх оформлення, здебільшого, мало вигляд бібліографічних списків літератури, або ж з актуальних проблем педагогіки і психології.

Сьогодні віртуальні виставки наукової бібліотеки є вагомим бібліографічним ресурсом для успішного навчання та наукових досліджень в університеті. Пошук необхідних для виставки видань (книг і статей) здійснюється за допомогою як традиційних каталогів і картотек, так і електронного каталогу та баз даних. Здійснюється повний бібліографічний опис документа з детальною анотацією, а також використовуються можливості, які надає віртуальний простір, тобто додаткові види інформації – бібліографічну, фактографічну, довідкову.

При створенні віртуальних виставок у науковій бібліотеці РДГУ застосовуються різні дизайнерські програми. В графічний пакет програмістів входять програми Corel DRAW, Adobe Photoshop та ін. Написання коду здійснюється мовою HTML (Hyper Text Markup Language), яка є стандартною мовою розмітки документів у всесвітній мережі. Також велика робота здійснюється по скануванню обгорток видань, ілюстрацій, по розпізнанню і правці текстів у програмі Fine

Reader (Power Point). Значно розширює інформативність виставок використання **гіпертексту** та цікавих інтернет-посилань (наприклад, у виставці «Класики педагогіки: про видатного італійського педагога М. Монтессорі» ми використали в анотаціях до деяких видань гіпертекст, який подає доступ до первинного документа або адреси, де їх можна завантажити, а також цікавий фільм про педагога в інтернет-посиланнях).

З огляду на те, що бібліотека має статус наукової, а її користувачі – науковці, викладачі, аспіранти, студенти – переважна більшість віртуальних виставок на сайті представляють наукову тематику. Окремі експозиції створені в рамках інформаційних центрів, які діють в бібліотеці. Це «Центр психолого-педагогічної інформації», «Центр молодого дослідника» і «Центр правової інформації». До них можна віднести такі виставки : «Формування і розвиток компетентності педагога як критерію якості освіти та його професійної ідентифікації», «Європейський педагогічний досвід та національні традиції гармонізації пріоритетів», «Права людини: європейські стандарти, українські реалії та перспективи», «Психологічні аспекти вікової генези особистості: пошук, інновації, ресурс» та ін.

Окремою віртуальною експозицією було представлено ювілей Рівненського державного гуманітарного університету та наукової бібліотеки РДГУ: «Від учительського інституту – до гуманітарного університету». Виставка містить розділи: 1. Сторінками історії: Рівненський державний гуманітарний університет у книгах та періодичних виданнях (1940-2015); 2. Персоналії викладачів Рівненського державного гуманітарного університету; 3. Бібліографічні видання наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету.

Аналізуючи відвідування віртуальних виставок, можна скласти рейтинг найбільш цікавих тем на погляд користувачів. Це - «Психіальний розвиток особистості: формування життєвих перспектив» (427 відвідувань), «Самостійна навчальна діяльність студентів як основа самоосвіти та самовиховання» (208 відвідувань), «Європейський педагогічний досвід та національні традиції гармонізації пріоритетів» (314 відвідувань), «Українська книга з добрих рук» (243 відвідування) та ін.

Достатньо велика кількість відвідувань говорить про те, що віртуальні виставки мають значні якісні переваги порівняно з традиційними. Це, насамперед, те, що вони не обмежені місцем і часом – з будь-якого комп'ютера, в будь-якому місці і в будь-який час доби можна отримати необхідну інформацію. Також вони розраховані на

широку аудиторію, познайомитись з ними можуть всі бажаючі. Використання віртуальних виставок дає можливість дистанційного спілкування бібліотекарів з користувачами. Віртуальні виставки можна демонструвати в різних навчальних закладах, аудиторіях кабінетах як допоміжний ілюстрований та анований бібліографічний посібник, який супроводжується довідковою інформацією або повними текстами документів і який також можна роздрукувати [6; С. 187]. Наукова бібліотека РДГУ має такий досвід: на основі віртуальних виставок «Самостійна навчальна діяльність студентів як основа самоосвіти і самовиховання» та «Психологічні аспекти вікової генези особистості: пошук, інновації, ресурс» було видано ілюстровані ановані бібліографічні покажчики літератури з аналогічними назвами.

Розміщення виставки на сайті бібліотеки, а також рекламних посилань на неї дозволяє збільшити кількість її відвідувань, а значить, і потенційних користувачів. Також можна не хвилюватись за збереження представлених видань.

Віртуальні виставки наукової бібліотеки РДГУ не обмежені часом демонстрування, що є також дуже зручним для користувачів. На сайті бібліотеки вказуються дати створення виставки, це дає можливість викладачам, аспірантам і студентам судити про новизну і повноту представленої інформації. Також виставки супроводжуються анонсуванням та рекламою не тільки на сайті бібліотеки, а й на дошках оголошень для збільшення відвідувань.

Перспективи подальшого розвитку створення віртуальних виставок в науковій бібліотеці РДГУ вбачаються у застосуванні флеш-технологій, які дають можливість використовувати аудіо- та відео-формати (тобто звукові файли та відеоролики), що дозволить зробити їх мультимедійними та інтерактивними (такими, що передбачають зворотний зв'язок), а значить – більш змістовними. Також, використовуючи гіпертекст, варто подавати інформацію спочатку бібліографічну, потім довідкову, і нарешті повний текст документу. Користувач матиме змогу на кожному етапі ознайомлення з виставкою зробити висновок про відповідність цієї інформації його потребам [6; 187] і вирішити, чи продовжувати ознайомлення з виставкою, чи ні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко І. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга [Електронний ресурс] / І. Бондаренко; Центр досліджень соціальних комунікацій. – Режим доступу : http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=10

[43:virtualni-vistavki-yak-distantna-bibliotchna-posluga&catid=81&Itemid=415](#). – Заголовок з екрана.

2. Бондаренко І. Г. Віртуальні виставки як форма популяризації інформаційних ресурсів бібліотеки / І. Г. Бондаренко // Традиції і новачі в інформаційному забезпеченні науки та освіти : (додаток) : матер. міжнар. наук.-практ. конф. б-к ВНЗ III- IV рівнів акредитації, м. Сімферополь, 22-24 трав. 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченко, Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. – Сімферополь : [б. в.], 2012. – С. 22-24.

3. Булахова Г. Виставкова діяльність у рекламній стратегії бібліотек / Г. Булахова // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; [редкол.: О. С. Онищенко, Г. В. Боряк, В. М. Горовий та ін.]. – Київ : [б. в.], 2013. – Вип. 35. – С. 556-566.

4. Грипич С. Н. Наукова бібліотека в інформаційному просторі Рівненського державного гуманітарного університету / С. Н. Грипич // Наукова бібліотека в інформаційно-освітньому просторі Рівненського державного гуманітарного університету : зб. матеріалів VIII-ї наук.-практ. конф., 28 серп. 2014 р. – Рівне : РДГУ, 2014. – С. 3-27.

5. Захарова Н. Виставкова діяльність бібліотек як елемент інформаційного обслуговування / Н. Захарова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; [редкол.: О. С. Онищенко, Г. В. Боряк, В. М. Горовий та ін.]. – Київ, 2014. – Вип. 39. – С. 467-473.

6. Трачук Л. Віртуальна виставка чи віртуальний бібліографічний посібник / Л. Трачук // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / НАН України, НБУ ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко, Г. В. Боряк, А. Г. Бровкін [та ін.]. – Київ, 2008. – Вип. 22. – С. 180-189.

ЗМІСТ

1. Грипич С. Н. РОЗВИТОК НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД	3
2. Семенюк Г. П. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ «БІБЛІОТЕКА WEB 2.0» У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	24
3. Гаврилюк І. А. ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ НА ФОРМУВАННЯ КОНТЕНТУ WEB-САЙТУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	27
4. Марчук Н. В. ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ РДГУ ЯК БІБЛІОГРАФІЧНИЙ РЕСУРС НА ДОПОМОГУ НАВЧАЛЬНОМУ ТА НАУКОВОМУ ПРОЦЕСАМ	32
5. Супрунець М. Р. НАПРЯМИ РОБОТИ З ФОНДОМ РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК СЕГМЕНТОМ НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	37
6. Лешкевич Г. Д. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У СПРАВУ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ РДГУ	43
7. Буравкова Л. М. РОЛЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ	48

Збірник матеріалів
Х-ї науково-практичної конференції

**Розвиток наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету:
теоретичні аспекти та практичний досвід**

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Г. П. Семенюк – заступник
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Технічний редактор:

О. М. Білогубцева –
бібліотекар
Рівненського державного
гуманітарного університету

Комп'ютерна верстка:

В. С. Різун –
провідний бібліотекар
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Формат 60 84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times
Наукова бібліотека РДГУ